

Haminan Vesi

ASIAKASLEHTI 2/2023

10

Talkootyö toimii

VESIOSUUSKUNNASSA

4

**VIRTAUSTEKNIIKAN
ASiantuntija**
tykkää mallintaa ilmiöitä

5

**VEDEN-
SÄÄSTÖVINKKEJÄ**
jokaiseen kotiin

Sisällyshuettelo

ASIAKASLEHTI 2/2023

Virtaustekniikan
asiantuntija tykkää
mallintaa ilmiöitä

4

10 Talkootyö toimii
vesiosuuskunnassa

Lavinmäessä on
kaikki hyvin

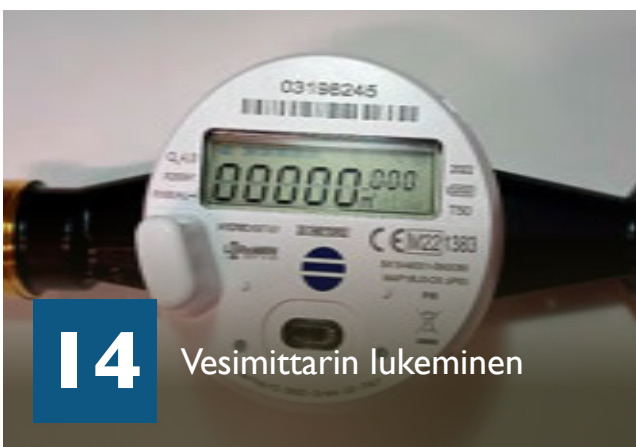
12

5 Vedensäästövinkkejä
jokaiseen kotiin

6 Vesiosuuskunta on
itsenäinen toimija

8 Vesiosuuskuntien toiminta
Haminan kaupungin alueella

14 Vesimittarin lukeminen

 Haminan Vesi

Julkaisija Haminan Vesi Oy, PL 70, 49401 HAMINA **Päätoimittaja** Jukka Sandelin **Toimitus** Vesa Vainio, Sanakammari
Kuvaus Matti Vesala **Ulkoasu ja taitto** Mainostoimisto Sepeteus Oy **Paino** Punamusta Oy **Painosmäärä** 9 550 kpl

PÄÄKIRJOITUS

Vain muutos ON PYSYVÄÄ

Kreikkalaisen filosofi Herakleitoksen kerrotaan todenneen otsikoidun fraasin sanoin muutoksen pysyvyydestä. Vaikka lause on noin 2500 vuotta vanha, on sen sisältö varsin osuva.

Vesihuollon toimintavarmuus edellyttää jatkuvuutta ja rakenteita, jotka sekä pitävät yllä hyväksi havaittuja toimintamalleja että pystyvät uudistumaan ja vastaamaan muuttuviin haasteisiin. Vanhan ja uuden yhdistäminen ei aina ole ongelmattonta eikä etukäteen voi varmuudella tietää onnistutaanko toivotulla tavalla. Siksi pitää olla lupa kokeilla, onnistua ja myös epäonnistua.

Muutosten kohtaaminen herättää kaikissa jonkinlaisia tunteita. Toiset innostuvat uuden edessä ja toisille nousee pinnan alta pelkoa ja epävarmuutta. Muutoksen hallinta ei ole helppoa ja muutoksen johtaminen on aina haaste. Samalla se on myös mahdollisuus. Löytöretken

aikana pitää olla valmius suunnan muutoksiin kuitenkin unohtamatta määränpäättä. Ensimmäisten kivikkojen ei pidä antaa säikäyttää ja pysäyttää alkanutta matkaa.

Koko Suomen ja myös Haminan vesihuollolla on edessä paljon haasteita ikääntyvän verkosto-omaisuuden ja epävakaa poliittisen ilmapiirin aiheuttamien taloudellisten vaikeuksien kanssa. Haminalla on myös paljon eväitä repussa, joiden avulla vaikeampienkin vuosien yli voi selviytyä. Hyvässä vauhdissa olevat saneerausinvestoinnit, jatkuva verkostojen tutkiminen ja pahimpien ongelmakohtien selvittäminen, osaava henkilökunta ja vahva talous luovat pohjaa menestykselle tulevaisuudelle. Mahdollisuudet, joita Kymenlaaksolle vihreän siirtymän teollisuuden kautta on avautumassa, vahvistavat Hami-

kiitan Jukka Sandelinia hänen työstään Haminan Veden luotsaamisessa sekä sujuvan vastuun vaihdon mahdollistamisesta. Olen koulutukseltani kemian tekniikan diplomi-insinööri ja toiminut vesihuoltoalalla toistakymmentä vuotta suunnittelu- ja esihenkilötehtävissä. Työkokeemukseeni kuuluu myös noin puolen vuoden jakso vesilaitoksen päällikkönä, joten toimenkuva on minulle entuudestaan tuttu. Kotkassa käydyn peruskoulun ja lukion sekä RUK:n jälkeen tieni on vienyt pk-seudulle, mutta nyt tuntuu hyvältä palata tuttuihin maisemiin matkan varrella kertynyttä tietoa hyödyntämään. Vapaa-aikani on viime aikoina mennyt jalkapallon parissa lasteni jalkapallojoukkueissa avustaan sekä ikämies-sarjoissa pelaten.

Yleisesti Suomen vesihuoltoalalla painopiste on saneerausvelan taittamisen lisäksi edelleen digitalisaation edistämässä kyberturvallisuudesta huolehtien sekä hiilineutraaliuden saavut-

tamisessa. Vesihuollon toimintavarmuuden säilyttäminen vaatii saneerauksien jatkamista mahdollisimman tasaisesti suhdanteista riippumatta. Lisäksi tärkeää on riskien säännöllinen arviointi ja niiden hallinnan edellyttämien toimenpiteiden edistäminen yhteistyössä kaikkien toimitusketjun toimijoiden kanssa. Toimenpiteiden priorisointiin tarvitaan ajantasaista tietoa ja tietovirtoja, joiden turvallisuudesta on huolehdittava. Hiilineutraaliutta kohti edetään alalla yhteistyössä kehitettävien toimintatapojen avulla, joita on esitelty muun muassa tuoreessa Vesihuoltolaitoksen ilmastotyökalut -julkaisussa (VY, 2023).

Allekirjoitan Jukan odotukset siitä, että vihreä siirtymä on mahdollisuus Haminalle ja vesilaitoksena pyrimme takaamaan osaltamme suotuisan ympäristön uusille investoinneille ja yri-

nan Vettä kuin myös koko Haminan kaupunkia.

Oma parivuotinen taipaleeni Haminassa päättyi ja saan antaa viestikapulan seuraajalleni, Olli Sorvarille. Kiitän Haminan Vettä, niin henkilökuntaa kuin johtokunnan jäseniä, ja koko Haminan kaupunkia yhteisestä ajasta ja siirrän kirjoittavan kynän sujuvasti Ollille.

Jukka Sandelin

toimitusjohtaja 30.11.2023 asti

tysten toiminnan kehittämiseksi. Haminassa on tehty aiempina vuosina järkeviä kuntarajat ylittäviä vesihuoltoratkaisuja ja näistä lähtökohdista on hyvä jatkaa edeltäjäni viitoittamaa tietä.

Olli Sorvari

toimitusjohtaja 1.12.2023 alkaen

VIRTAUSTEKNIIKAN ASiantuntija *tykkää mallintaa ilmiöitä*

TEKSTI **VESA VAINIO**

Kotkasta kemialliseen maailmaan ponnistanut Olli Sorvari innostui kunnallisesta vesihuollosta ja aloittaa Haminan Veden toimitusjohtajana.

Koulumenestys tietyssä aineessa voi johtaa omaan ammatinvalintaan. Näin kävi **Olli Sorvarille**, jonka hyvä arvosana kemiassa vei hänet opiskelemaan sitä Teknilliseen korkeakouluun (TKK). Hän sai opinnot päätökseen 2008 ja lähti täydentämään niitä lukuvuodeksi Wieniin tohtoriopinnoilla.

TKK:n lopputyön Sorvari teki Neste Jacobille, joka oli myös hänen ensimmäinen työpaikkansa. Siellä ja seuraavassa työpaikassaan Pöyryllä, nykyisin Afry, hän pääsi työskentelemään eri projekteissa mielialheensa parissa.

- Ilmiöiden mallintaminen on minun juttuni. Siinä voi omilla kyvyillään ennustaa jotakin, mitä tapahtuu sekä myös todeta, mitä kävi. Sitä olen päässyt tekemään, ja samalla se on ollut minulle hyvä oppimisympäristö työelämään.

Sorvari on virtaustekniikan asiantuntija ja hän on käyttänyt osaamistaan myös oman toimimisyrittäjänsä kautta veteen liittyvissä kunnallisen puolen ja teollisuuden projekteissa. Vuonna 2017 hän siirtyi tiimipäälliköksi WSP Finlandiin ja pääsi käsiksi laajempiin vesihuollon verkostosuunnittelukohteisiin.

Innostus syttyi Lieksassa

Vuonna 2021 Sorvari palasi jälleen Afryyn, missä hän törmäsi Lieksan vesilaitoksessa oleviin rekrytointiongelmien. Sorvari päätti tarttua haasteeseen ja matkusti junalla viiden kuukauden ajan Lieksaan hoitamaan vesihuoltopäällikön tehtäviä.

- Se oli valaiseva kokemus. Näin kuinka kunnallinen puoli toimii ja miten homma hoidetaan yhdessä. Ammattimainen henkilöstö luo hyvän toiminnan avulla jotakin pysyvää.

Aika Lieksassa sai syttymään kipinän hakea Haminan Vedessä avoimeksi tullutta toimitusjohtajan pestiä, jossa hän aloittaa joulukuun alussa.

- Haminan Vedessä on toiminut päteviä johtajia ja on ollut kiva nähdä, mitä kaikkea on tehty. Teollisuuspuoli on kiinnostava sektori, mikä omaa paljon potentiaalia uusiin investointeihin.

Verkon jatkuvaa saneeraamista, vesihuollon digitalisoituminen ja turvallisuus kyberturvallisuutta myöten ovat Sorvarin mukaan lähitulevaisuuden painopisteitä. Energiankäytön tehostaminen ja energiaomavaraisuuden lisääminen kuuluu niin ikään tehtävälistalle.

Jalkapalloileva perhe

Sorvarin nelihenkinen perhe on asettunut asumaan Sipooseen, ja ainakin alkuun vain isä etsii työkämpää Haminan seudulta. Mussalon ala-asteella, Langinkosken lukion urheilulinjalta ja Rockhamptonissa Australiassa vuoden vaihto-oppilaana opiskellut Sorvari muistelee nuoruusaikoja lämmöllä.

- Silloin tuli yritettyä pelata jalkapalloa tosissaan KTP Akatemian väreissä. Se oli kyllä mahtavaa aikaa.

Joukkueurheilu on edelleen tiiviisti läsnä Sorvarin elämässä. Perheen 9-vuotias tytär pelaa jalkapalloa Sibbo Vargarnassa, Sorvarin vaimo toimii rahastonhoitajana ja hän itse apuvalmentajana.

VEDENSÄÄSTÖVINKKEJÄ

jokaiseen kotiin

TEKSTI **SUSANNA KORPELA**

Vedenkulutuksen vähentäminen säästää energiaa ja vaikuttaa myös vesilaskun loppusummaan.

WC

- Kun ostat uuden wc-istuimen, valitse malli jossa voi säätää huuhteluveden määrää.
- Hyödynnä mahdollista wc-istuimen kaksoishuuhtelua.
- Jos epäilet vuotoa wc-pöntössä, tee vessapaperitesti: aseta pala wc-paperia pöntön sisäpuolelle takaseinämää vasten – jos paperi kastuu ja valuu alaspäin, pönttö vuotaa ja se tulisi korjata välittömästi.
- Vaihda käsienpesuhanaan säästöporesuutin.
- Sulje hana hampaidenpesun ajaksi.

Kylpyhuone

- Kun ostat uuden pyykinpesukoneen, valitse vettä säästävä malli.
- Hyödynnä pyykinpesukoneen pikaohjelmia ja pese vain täysiä koneellisia.
- Valitse suihkussakäynti mahdollisen vaahtokylvyn sijaan.
- Sulje suihku saippuoinnin ajaksi.
- Käytä vähemmän aikaa suihkussa, tavoitteena alle viisi minuuttia.
- Vaihda suihkuun veden virtausta rajoittava suihkukahva

Keittiö

- Kun ostat uuden astianpesukoneen, valitse vettä säästävä malli.
- Käytä astianpesukonetta käsin tiskaamisen sijaan.
- Hyödynnä astianpesukoneen eko- ja pikaohjelmaa.
- Vaihda keittiön hanaan säästöporesuutin

Pihalla ja kotona

- Kastele nurmikko ja pihakasvit vasta ilta- tai yöaikaan.
- Kerää sadevettä talteen ja hyödynnä esim. istutusten kastelussa.
- Pese matot paikkakunnan matonpesupaikoilla.
- Korjauta kaikki vuodot välittömästi.
- Ota vedensäästö osaksi jokapäiväistä elämää lasten kanssa.
- Seuraa vedenkulutusta vesimittarin lukemista.

VIUOTOJEN KORJAUS KANNATTAA

VIUOTO	m ³ / v	EUR / v
Tippavuoto (vrt. ompelulanka)	30	113
Ohut virtaus (vrt. parsinneula)	300	1 131
Jatkuva vuoto (vrt. tulitikku)	3 000	11 310
Jatkuva virtaus (vrt. lyijykynä)	30 000	113 100

1 m³ = 1 000 l

1 m³ = 3,77 €/m³ (vesi + jätevesi sis. alv v. 2023)

VESIOSUUSKUNTA

on itsenäinen toimija

Säännöllinen veden laadun tutkiminen ja siitä tiedottaminen käyttäjille sekä riskien arviointi ja hallinta kuuluvat vesiosuuskuntien velvollisuuksiin.

TEKSTI **VESA VAINIO**

Haminan seudulla toimivat vesiosuuskunnat eivät tuota itse käyttämäänsä vettä, vaan ostavat sen Haminan Vedeltä, joka tutkii ja valvoo talousveden laatua tiiviisti. Vesi ja sen laatuominaisuudet eivät pääosin muutu putkistossa, mutta vesiosuuskunnille jää silti omiakin toimia tehtäväksi.

- Rauta, mangaani, nitriitti, enterokokit ja muut mikrobiologiset tekijät, vedessä on paljon tekijöitä, joita tutkitaan ja osa näistä tutkimuksista kuuluu myös vesiosuuskunnille. Näin kertoo Haminan kaupungin terveystarkastaja **Katja Lehtonen**, joka vastaa vesitutki-

muksista niin vesiosuuskuntien kuin Haminan Veden osalta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista ohjaa talousvettä toimittavien laitoksia.

- Vesiosuuskunnat jaetaan isoihin ja pieniin. Rajana toimivat keskimääräinen veden toimitusmäärä vuorokaudessa (10 kuutiometriä) ja henkilömäärä (50), joille vettä toimitetaan.

Pienten vesiosuuskuntien tulee laatia näytteenottosuunnitelma. Näytteenottoväli, jonka laki määrittelee, on yleensä harva ja tarkoittaa yhtä näytettä kerran vuodessa ja harvim-

millaan kerran kolmessa vuodessa. Isoilla vesiosuuskunnilla näyte otetaan laaditun valvontatutkimusohjelman mukaisesti vähintään kahdesti vuodessa.

Vesiosuuskunta voi ottaa itse näytteet ja toimittaa ne edelleen tutkittavaksi, vaihtoehtoisesti Lehtonen käy ottamassa näytteet. Näytteet tutkitaan Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n toimesta Kouvolassa.

- Vesiosuuskunnan on tiedotettava käyttäjille toimittamansa veden laadusta. Puhdas vesi on meille tärkeää, Haminaassa veden laadussa ei ollut juurikaan huomautettavaa.

Vesiosuuskunnan on tiedotettava käyttäjille toimittamansa veden laadusta.

Katja Lehtonen

Veden laadusta on saatavissa tietoa myös valtakunnallisesta **vesi.fi**-verkkosivustosta.

Häiriöt ovat mahdollisia

Riskien arviointi koskee myös pieniä vesiosuuskuntia; mitä se tarkoittaa, siitä ei ole vielä tarkempaa ohjeistusta. Isojen vesiosuuskuntien on laadittava riskienhallintasuunnitelma, missä otetaan kantaa mahdollisiin häiriötilanteisiin ja niihin varautumiseen.

- Mitä voi tapahtua ja mitä sitten tehdään. Keneen ollaan yhteydessä, mistä löytyvät yhte-

ystiedot ja miten asioista viestitään eri tahoille. Kun hätä on käsissä, tulee kiire. Siksi asioita on hyvä miettiä rauhassa etukäteen.

Lehtonen korostaa, että häiriötilanne voi sattua kenen vain toiminta-alueella koosta riippumatta. Ripeä toimeen ryhtyminen ja avun saanti on tällöin ensiarvoisen tärkeää.

- Vesiosuuskunnan on tärkeä mieltää olensa itsenäinen toimija.

Isoja vesiosuuskuntia koskee myös paikkatiedon ilmoittamisvelvollisuus. Vedenjakelualueen rajausta on ylläpidettävä vektorimuotoisena paikkatietona, mikä on toimitettava

Valviran ohjeiden mukaisesti Lehtoselle, joka toimittaa tiedot edelleen Suomen Ympäristökeskukseen.

- Jos tämä on vielä tekemättä, asialla on jo kiire. Tietojen saattamiseksi vektorimuotoon on ostettavissa palvelua.

VESIOSUUSKUNTIEN TOIMINTA

Haminan kaupungin alueella

TEKSTI **NOORA KUOSSARI JA SUSANNA KORPELA**

Haminan Vesi järjesti tiedotustilaisuuden Haminan alueen vesiosuuskunnille 03.05.2023. Alueella toimii yhteensä n. 30 vesiosuuskuntaa tai vesiyhtymää. Osa on eriytyneitä, osa vesiyhtymiä tai yksityisiä vesi- tai viemärijohtoja. Järjestäytyneillä on oma Y-tunnus, jonka alla he toimivat.

Talousvettä toimittavat vesiosuuskunnat ja vesiyhtymät jaetaan koon mukaan isoihin eli vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin toimittaviin laitoksiin ja pieniin eli vähemmän kuin 10 m³ päivässä tai alle 50 henkilön tarpeisiin toimittaviin laitoksiin. Vastuut ja velvollisuudet määräytyvät sen mukaan, kumpaan ryhmään kuuluu. Tämän vuoden tammikuussa astui voimaan uusi juomavesidirektiivi, jonka toimeenpanon myötä vettä toimittaville laitoksille tuli uusia tehtäviä ja velvoitteita. Niihin sisältyy esimerkiksi laajempi tiedottamisvelvollisuus. Jokainen kuluttaja pystyy seuraamaan ajantasaista tietoa veden laadusta osoitteessa www.vesi.fi/vesihuoltolaitosten-tunnusluvut hakusanalla Hamina.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) toimii valvovana viranomaisena. Sen rooli vesihuollon suhteen on tehdä vesihuoltolain mukaista valvontaa, tarjota asiantuntijapalveluita ja suorittaa muita vesihuollon viranomaistehtäviä.

Vesihuoltoa tehdään yhteistyössä ja se on kriittinen peruspalvelu kunnassa.

Kalle Maaranen
johtava vesitalousasiantuntija
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

info

Seuraa veden laatua Haminassa:
vesi.fi/vesihuoltolaitosten-tunnusluvut

Haminan kaupungin terveystarkastaja vastaa vesiosuuskuntien kanssa tehtävistä varautumis- ja näytteenottosuunnitelmista. Haminan Vesi toimittaa talousveden ja vastaanottaa mahdolliset jätevedet sekä avustaa verkostotietojen ylläpidossa ja kartoituksessa. Vesiosuuskunta vastaa omista verkostoistaan ja pumppaamoistaan ja heidän tulee itse organisoida esim. putkiriikotilanteet ja huollot.

Häiriötilanteissa Haminan Vesi voi tapauskohtaisesti osallistua esimerkiksi verkoston klooraukseen tai huuhteluun.

VALVONTARAKENNE

VASTUIDEN JAKAUTUMINEN

ISO

Vähintään 10 m³/vrk
TAI vähintään 50 hlö

- Ilmoitus toiminnasta kunnan terveys- ja suojeluviranomaiselle
- Näytteenottosuunnitelma
- Riskienhallintasuunnitelman laatiminen
- Vedenjakelualueen paikkatietojen ilmoittaminen Valviralle (terveys- ja suojeluviranomaisen kautta)
- Tiedotettava veden käyttäjille toimittamansa veden laadusta
- Kuuluu valvonnan perusmaksun piiriin

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 1352/2015 (muutos 2/2023)

PIENI

Alle 10 m³/vrk
TAI alle 50 hlö

- Ilmoitus toiminnasta kunnan terveys- ja suojeluviranomaiselle
- Näytteenottosuunnitelma
- Riskinarviointi / riskienhallinnan yleisten periaatteiden noudattaminen
- Tiedotettava veden käyttäjille toimittamansa veden laadusta
- Valvonnan perusmaksu ei koske pieniä yksiköitä

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 401/2001

YKSITYISJOHTO

- Vastuussa omasta johdosta ja veden laadusta

TALKOOTYÖ TOIMII

vesiosuuskunnassa

Vilniemessä on nautittu oman vesiosuuskunnan toimittamasta vedestä jo 20 vuoden ajan. 126 osakkaan joukkoon olisi tulossa lisää käyttäjiä uusien tonttien myötä.

Osuuskunnan tehtävä on tuottaa jäsenistölle hyviä palveluita mahdollisimman edullisesti.

Jari Vuorimaa

Kun näkee jotakin tapahtuvan, se voi olla ratkaiseva virike johonkin omaan. Näin tapahtui vuosituhannen alussa Vilniemessä, kun kylän läpi vedettiin vesijohtoa Virojoen suuntaan.

- Se herätti innostusta perustaa oma vesiosuuskunta varsinkin, kun omilla kaivoissa oli ongelmia muun muassa rauta- ja mangaanipitoisuuksien kanssa. Päätös oli lopulta helppo ja vesiosuuskunta syntyi vuonna 2003.

Näin muistelee **Veikko Lahtela**, joka on asunut Vilniemessä vuodesta 1982 lähtien. Hän on toiminut johtokunnassa alkumetreistä alkaen ja kopautteli puheenjohtajan nuijaa vuodesta 2009 vuoteen 2021. Selvää oli myös se, mitä heti alkuun piti tehdä.

- Teimme puhtaan veden verkoston ja jätevesiverkoston samalla kertaa. Kun kerran kaivettiin, niin oli järkevää tehdä kaikki tarvittava kerralla. Osuuskunta rakensi ja omistaa verkoston, Haminan Vesi toimittaa meille puhtaan veden ja ottaa vastaan jäteveden.

Nyt osuuskunnan puheenjohtajana toimivalla **Jari Vuorimaalla** on mökki Hylksaaresa, joka tuli sekin heti alussa verkoston piiriin. Hylksaaren linjan loppumetreillä vesi- ja viemäriinjat olivat jääneet tiepohjalla liian pintaan ja putket jäätyivät talvella. Vesiosuuskunta kaivoi kesällä putket esiin ja ne eristettiin kunnolla, sen jälkeen jäätymistä ei enää esiintynyt.

Vuorimaa on tyytyväinen osuuskunnan nykytilaan, vaikka lähitulevaisuus hiukan mietityttääkin.

- Kaikki on mennyt hyvin tietyistä teknisistä ongelmista huolimatta. Osuuskunnassa on 126 osakasta ja lisäksi olisi tulossa, sillä alueelle on kaavoitettu 15 uutta tonttia. Runkolinjan ja pumppaamoiden mitoituksen riittävyys asennuttaa tässä mielessä jonkin verran.

Aivan kaikki Vilniemen kylän alueen kiinteistöt eivät ole osuuskunnan osakkaina, pääosin kyllä. Osa kiinteistöistä sijaitsee asemakaava-alueella ja niiden vesihuollosta vastaa Haminan Vesi.

Jari Vuorimaa (vas.) ja Veikko Lahtela toteavat, että tarkastuskaivossa on kaikki niin kuin pitääkin

Hommat pitää hoitua

Vilniemen vesiosuuskunnan verkosto kattaa noin 15 kilometriä maassa kulkevaa putkea sekä noin 50 pumppaamaa. Vuorimaan mainitsemat tekniset ongelmat liittyvät juuri pumppaamoihin ja niiden sekalaiseen valikoimaan.

- Meille tuli alkuun liian montaa eri merkkiä, mikä vaikeutti huoltoa ja korjaamista. Nyt hankimme vain yhtä ja samaa merkkiä, avaa Lahtela pumppuongelmien taustoja.

Huollon ja kunnossapidon osalta tehdään perinteinen syyskierrös, missä pestään jätevesipumppaamot ja tarkistetaan laitteiden toimivuus. Vikatilanteissa tukena ovat eri yrityskumppanit sekä takaporttina imuautoyrittäjä. Lahtelan rooli vikatilanteiden selvittämisessä on merkittävä.

- Tunnen verkoston ja pienet häiriöt hoitavat omatoimisesti, jolloin monta turhaa puhelua jää soittamatta. Kun käy paikan päällä, monet asiat selviävät saman tien.

Lahtelaa voikin kuvailla osuuskunnan "talonmieheksi", joka hoitaa homman ja toisen. Hänelle kylän asiat ovat olleet aina lähellä sydäntä, ja hän tietää talkootyön merkityksen kyläyhteisössä. Hänen kaltaisensa henkilöt ovat valitettavasti vähenevä voimavara.

Osuuskunnan johtokuntaan kuuluu viisi henkilöä, sihteeri vastaa kirjanpidosta ja toimisto- tehtävistä. Vesilaskutus on Haminan Veden harteilla, mikä on Vuorimaan mielestä toimiva käytäntö. Hän muistuttaa osuuskunnan perustehävästä, mikä toteutuu Vilniemessä hyvin

- Osuuskunnan tehtävä on tuottaa jäsenistölle hyviä palveluita mahdollisimman edullisesti. Vesi on perustuote, jota tulee olla kaikkien saatavilla. Vilniemessä saamme nauttia hyvänmakuisesta ja hyvälaatuisesta vedestä sekä sen toimittamiseen liittyvistä palveluista. Sanoo Vuorimaa ja toivoo, että joskus tulevaisuudessa Haminan Vesi ottaa Vilniemen vesiosuuskunnan verkoston hoitoonsa.

LAVINMÄESSÄ

on kaikki hyvin

1990-luvun alussa syntynyt epävirallinen vesiosuuskunta sai virallisen muodon 2019. Oma muovinen runkoputki, etäluettavat mittarit ja hyvälaatuisen vesi ovat 44 talouden mieleen.

TEKSTI **VESA VAINIO**

Hemmo Peräkylä muistaa hyvin äitinsä kertomana, kun Lavinmäen kylälle alettiin vetää uutta vesiputkea 1990-luvun alussa.

-Vesi oli todella rautapitoista ja kylän miehet lähtivät yksissä tuumin hakemaan tilanteeseen muutosta. Kunnan kautta ostetun putken hintaan saatiin silloin hyvä alennus.

Vuonna 2015 Peräkylä muutti asumaan kotitalalleen ja hänet valittiin sittemmin Lavin-

mäen vesiosuuskunnan puheenjohtajaksi. Vesiosuuskunnan, joka on virallisesti perustettu 24.9.2019.

- Syynä virallistamiseen oli kuntalakiin tullut muutos, jonka mukaan vesiosuuskuntien piti ottaa vastuu vesijohtoverkostostaan.

Kolmen kilometrin runkoputki on ollut alusta lähtien vesiosuuskunnan vastuulla, Haminan Vesi teki siihen aiemmin pieniä korjauksia laskutustyönä. Muoviputkessa on ilmennyt sinänsä hyvin vähän vikoja. Nyt vesiosuuskunta omistaa ja vastaa putkesta, johon on liittynyt 44 taloutta.

-Toimitamme vain puhdasta vettä. Jäteveden osalta jokaisella on omat järjestelmät. Jätevesiverkoston rakentaminen pumppaamoihin tulisi liian kalliiksi.

Peräkylän mukaan lähes kaikki Lavinmäen alueen taloudet ovat liittyneet vesiosuuskuntaan, vain muutamat ottavat talousveden yhä omasta kaivosta.

Moottoritien kupeessa

Lavinmäen kylä sijoittuu Summaan, heti I70-tietä erkanevan Reitkalliin vievän tien kupeeseen valtatie 7:n pohjoispuolelle. Vesiosuuskunnan runkovesiputken liittymiskohta Haminan Veden verkostoon on moottoritien pohjoispuolella, mittauspiste on moottoritien eteläpuolella.

- Haminan Vesi laskutti aiemmin myös osuuskunnan osakkaita, mutta nyt hoidamme laskutuksen itse tiltoimiston palveluna. Olemme asentaneet etäluettavat mittarit ja laskutus tapahtuu kolmen kuukauden välein.

Osakkaat saavat mittareista samalla kulutus-tietoa ja niissä on myös hälytystoiminto vuotojen varalta. Kahden vuoden välein itse otettavalla, ja laboratoriossa tutkittavalla, vesinäytteellä varmistetaan veden laatu. Peräkylä on itse muuttanut uusien vesihanojen äärelle, mutta näkee Lavinmäen tilanteen valoisana.

- Vedessä ei ole valittamista ja vielä tuore putkisto on hyvässä kunnossa. Lavinmäessä on kaikki hyvin.

Hemmo Peräkylä tuntee hyvin Lavinmäen vesiosuuskunnan vaiheet, osin äitinsä kertomana, osin omasta kokemuksesta.

**Toimitamme vain
puhdasta vettä.
Jäteveden osalta
kaikilla on omat
järjestelmät.**

Hemmo Peräkylä

Monta vesiosuuskuntaa – YHTEINEN ÄÄNI

Kouvolan seudun vesiosuuskunnat ry hoitaa 34 jäsenosuuskunnan ja yli 3 900 kiinteistön vesihuoltoasioita. Koulutus ja monet hankkeet vievät vesiosuuskuntia kohti huomisen palvelurakenteita.

TEKSTI **VESA VAINIO**

Kun Kouvolan seudun kuusi kuntaa (Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala) liittyivät vuoden 2009 alussa yhdeksi uudeksi Kouvolaaksi, oli myös vesiosuuskuntien aika toimia. Syntyi Kouvolan seudun vesiosuuskunnat ry, jonka tavoitteen puheenjohtaja **Pertti Halsola** muotoilee seuraavasti:

- On helpompi ja järkevämpi toimia, kun meillä on yksi yhteinen ääni kaupunkiin ja muihin tahoihin päin. Asioita on turha jokaisen puuhastella erikseen.

Yhteisen yhdistyksen jäsenenä on nyt 34 Kouvolan alueen vesiosuuskuntaa, joiden alueella on yli 3 900 kiinteistöliittymää, jäsenyysprosentti on yli 90. Puhtaan ja jäteveden verkostoa on yhteensä 2 500 kilometriä, jonka arvonlisäverotomaksi rakennusaikaiseksi arvoksi Halsola arvioi 45 miljoonaa euroa.

- Meillä on tarjota monenlaisia yleissopimuksia, joihin kaikkiin yksittäiset vesiosuuskunnat voivat liittyä.

Turvaamista ja etälukua

Koulutus on kuulunut alusta alkaen yhdistyksen toimintaan, aiheita ovat olleet muun muassa vesityökortin suorittaminen, desinfiointi ja tieturvakoulutukset. Yhdistys on hankkinut jäsenten palveluun oman eristetyn, lämmitettävän, aggregaatilla varustetun desinfiointiyksikön.

Varautumiskoulutus, Vesiosuuskunnat iskuun, Vesiosuuskunnat 2020-luvulla ja Vesihuollon turvaaminen poikkeustilanteissa ovat hankkeita, joihin jäsenistö on osallistunut aktiivisesti. Vielä meneillään olevat hankkeet liittyvät etäluet-

taviin mittareihin ja Palveluosuuskunnalla huomiseen -hankkeeseen.

- Etäluettavissa mittareissa teemme yhteistyötä Digtan ja Elisan kanssa. Kolmella vesiosuuskunnalla on jo tehty sopimus 400 mittarista ja lisää on luvassa, sillä moni osuuskunta on ilmoittanut halukkuutensa siirtyä etäluukuun. Valmisteilla on yli 1500 mittarin asennustyö.

Halsola on hivenen huolissaan tulevasta ja siitä, miten arvokkaan verkostomassan ylläpito hoituu sukupolvien vaihtuessa. Siinä mielessä häntä kiinnostaa Äänekoskella kehitetty palvelumalli, missä verkoston hoito ja taloushallinto tulisi palveluna yhdeltä taholta.

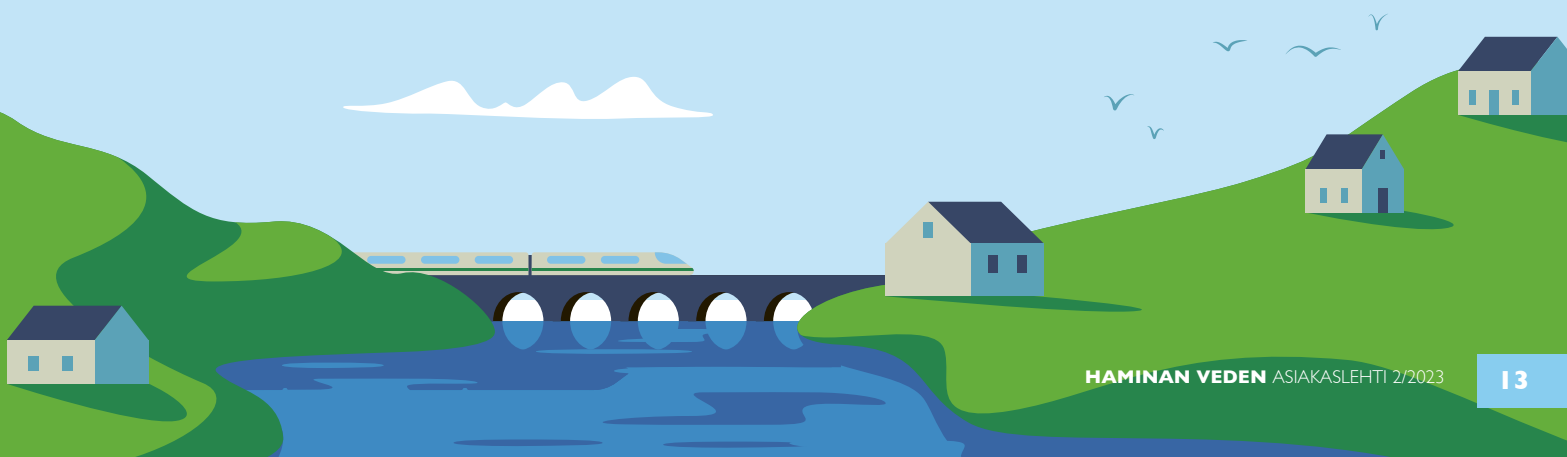
- Verkoston ylläpito tapahtuisi ammattimaisesti ja laskutus keskitetysti. Osuuskunnat sekä niiden rahat ja päätökset ovat edelleen itsenäisiä.

Vesiosuuskuntien ”grand old man”

Halsola oli perustamassa vesiosuuskuntaa kotikylälleen Elimäen Teuroisiin vuonna 2002. Kouvolan seudun vesiosuuskunnat ry:n puheenjohtajan pestiä hän on hoitanut perustamisesta lähtien. Hän kuuluu niin ikään vuonna 2009 perustetun Suomen Vesihuolto-osuuskunnat ry:n hallitukseen ja on toiminut varapuheenjohtaja vuodesta 2012 lähtien.

- Olen ollut tällä vesiosuuskuntapolulla kaiken aikaa. Suomessa on 1 300 vesiosuuskuntaa, joiden yhteenlaskettu rakennusaikainen verkosto-omaisuus lienee noin 1,5 miljardia euroa, alv. 0 %. Yhteisiä asioita on ollut antoisaa hoitaa.

Kouvolan mali on Halsolan mukaan osoittanut toimivuutensa. Hän näkee, että mallia voisi laajentaa ja heittää tässä mielessä ajatuksen etelän suuntaan.

VESIMITTARIN lukeminen

TEKSTI **SAMI MUSTONEN JA SUSANNA KORPELA**

Mekaanisten vesimittareiden, joissa ei ole etäluentaa, lukema on ilmoitettava laskutusta varten vähintään kerran vuodessa. Vesimittarin lukemaa ilmoitettaessa ilmoitetaan kokonaisten vesikuutioiden määrä (m³). **Omaa vedenkulu- tusta ja sen muutoksia tulee seurata myös**

niillä kiinteistöillä, joihin on asennettu etä- luettava mittari.

Vesimittareita on erilaisia ja eri merkkisiä. Vesimittarin numero löytyy mittaritaulun reunasta tai sen näytöstä - tarkista ensin, että kyseessä on vesimittari ja sen numero on sama kuin mit-

tarinlukukortissa tai laskussa. Lukema näytöllä voi näyttää joko pelkkiä kokonaisia kuutioita tai myös litroja. 1 m³ on 1 000 litraa vettä.

Joissakin tapauksissa vesilaitos voi suorittaa luennan, josta peritään palvelumaksuhinnaston mukainen korvaus.

Esimerkkejä mekaanisten mittarimallien lukemiseen:

Mekaanisen mittarin numero on 717930 ja lukema **90 m³**.

Mekaanisen mittarin numero on 45550 ja lukema 26,691 pyörise- tetään **27 m³**.

B-Meters LR3

- Mekaaninen mittari, erillinen etäluettava lähetin
- Lukema yleisesti pienen luukun alla
- Mittarin numero mittarin kehällä
- Lähettimen nro SN:22749051
- Lukema kokonaisia kuutioita

info

Vedenkulutus ja jäteveden määrä todetaan laitoksen asentamalla vesimittarilla tai poikkeuksellisesti laitoksen suorittamalla arvioinnilla.

Asiakkaan tulee seurata vedenkulutustaan ja sen muutoksia.

Haminan Veden toimitusehdot § 5.1

HUOM!

Vesimittarin sinettiä ei saa rikkoa. Sinetin saa purkaa ainoastaan vesilaitos. Sinetin rikkominen on rikos, josta tehdään rikosilmoitus.

Ohjeet digitaalisten etäluettavien mittareiden lukemiseen:

B- Meters HydroDigit

- Mittarin numero: 03198245
- Lukema: kuutiona ja litroina yhden litran tarkkuudella

Axioma FI

- Mittarin numero: SN00216025
- Lukema: kuutiona ja litroina yhden litran tarkkuudella.
- Näyttöä voi vaihtaa myös nuolipainikkeesta

Axioma WI

- Mittarin numero: SN 05097303
- Ensimmäisellä rivillä lukema kuutiona ja litroina 1 litran tarkkuudella, toisella rivillä hetkellinen virtaama 1 litran tarkkuudella.

Digitaaliset vesimittarit toimivat verkossa ja saavat virran sisään rakennetusta akusta. Mittarit ovat etäluettavia ja lähettävät kulutuslukeman minimissään kerran vuorokaudessa.

Jokaisessa mittarimallissa näyttö vaihtuu jaksottaisesti näyttäen lukeman, hälytykset ja testinäytön. Digitaalisten mittareiden näytössä on omat symbolit hälytyksille ja virtaamalle. Mittarin rungossa on tiedot mittarin valmistusvuodesta, valmistajasta, virtaamasta, IP-luokituksesta ja patterin kestosta.

Jos etäluettavan vesimittarin digitaalinen näyttö on pimentynyt tai himmeä, on siitä ilmoitettava vesilaitokselle.

HAMINAN VEDEN KÄYTTÖ- JA PERUSMAKSUT

1.1.2024 alkaen

Olemme kyenneet pitämään vesimaksut samoina jo muutaman vuoden ajan, mutta nyt tuotantokustannusten nousun takia joudumme korottamaan maksuja 1.1.2024 lukien.

Johtokunnan 14.9.2023 tekemän päätöksen mukaan käyttö- ja perusmaksut nousevat keskimäärin noin yhdeksän prosenttia. Jäteveden osalta hinnankorotus on hieman talousvettä suurempi.

Käyttömaksut 1.1.2024 alkaen

	Veroton	Verollinen
Veden käyttömaksu	1,38 €/m ³	1,71 €/m ³
Jäteveden käyttömaksu	1,93 €/m ³	2,39 €/m ³
Yhteensä	3,31 €/m³	4,10 €/m³

Perusmaksut 1.1.2024 alkaen

Perusmaksut määräytyvät huoneistotyyppiin mukaan.

Huoneistotyyppi / Q3 (m ³ /h)	Perusmaksu vesi, €/vuosi		Perusmaksu jätevesi, €/vuosi	
	alv 0 %	alv 24 %	alv 0 %	alv 24 %
Omakotitalo (2,5 m ³ /h)	102,60	127,22	109,80	136,15
Paritalo (4 m ³ /h)	184,20	228,41	198,00	245,52
3-5 huoneiston asunnot (6,3 m ³ /h)	368,40	456,82	396,00	491,04
10 m ³ /h (Dn25/40)	720,00	892,80	780,00	967,20
16 m ³ /h (Dn40/50)	1 344,00	1 666,56	1 440,00	1 785,60
25 m ³ /h (Dn 50/65)	2 094,00	2 596,56	2 244,00	2 782,56
40 m ³ /h (Dn65/80)	2 646,00	3 281,04	2 847,60	3 531,02
63 m ³ /h (Dn80/100)	3 204,00	3 972,96	3 444,00	4 270,56
100 m ³ /h (Dn80/100)	3 852,00	4 776,48	4 128,00	5 118,72

Haminan Veden johtokunnan päätöksen 14.9.2023 § 29 mukaan.

HAMINAN VEDEN

yhteystiedot

Yhteystiedot

Haminan Veden hallinto ja asiakaspalvelu sijaitsevat Haminan satamassa, porttitalossa.

TOIMISTO AVOINNA

maanantai - perjantai klo 9 - 15

Tapaamiset toimistolla on hyvä edelleen sopia erikseen.

KÄYNTIOSOITE:

Satamantie 4B (2. kerros)

POSTIOSOITE:

PL 70, 49401 HAMINA

SÄHKÖPOSTI:

etunimi.sukunimi@hamina.fi

Hallinto ja asiakaspalvelu

Olli Sorvari, toimitusjohtaja, 050 465 0638

ASIAKASPALVELU

maanantai - perjantai klo 9-11 ja 13-15
05 749 2510

Susanna Korpela, asiakassihteeri
Maria Tuominen, asiakassihteeri
(sopimus- ja laskutusasiat, omistajanvaihdokset)

LASKUN MAKSAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT JA MAKSUJÄRJESTELYT

Ropo Capital 09 2315 0433
ma-pe klo 8-20 ja la klo 10-15
energia@ropocapital.fi

TEKNINEN NEUVONTA

Noora Kuossari, kehitysinsinööri
(liitoslausunnot, tekninen neuvonta)
040 199 1446

TYÖTILAUKSET

maanantai - torstai klo 8-15 ja perjantai klo 8-11
05 749 2777

Kari Kääriä, verkostomestari
(liitostyöt, häiriöt vedenjakelussa ja
viemäröinnissä, vesimittarien asennukset)
Kai Veikkolainen, käyttöinsinööri
(vedenottamot ja jätevesi-
pumppaamot, hajuhaitat)

Vikailmoitukset
työajan ulkopuolella

0400 650 854

HULEVESIASIAT

HAMINAN KAUPUNKI

Nina Korjus, asiantuntija
040 199 1674

www.haminnanvesi.fi

ANNA PALAUTETTA

Mistä aiheista haluaisit lukea seuraavissa numeroissa?

.....
.....

Mikä oli lehden mielenkiintoisin juttu?

.....
.....

Nimi ja osoite:

.....
.....

Puhelinnumero:

Postimaksu
maksettu

HAMINAN VESI - LIIKELAITOS

Haminan kaupunki

VESI

5005721

00003 VASTAUSLÄHETYS

 Haminan Vesi
ASIAKASLEHTI 2/2023

